

חורין — אף לעצמו אינו מוציא.

בעי הסתפק רבא:

שנינו במשנה: זה הכלל: כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן.

והגמרא דנה עתה באדם שהוא שייך בכלל החיוב, אלא שכעת אינו חייב, כגון אם כבר יצא ידי חובתו — האם הוא יכול להוציא את הרבים, או היות וכעת לא מוטל עליו חיוב, אין הוא יכול להוציא את האחרים.

תני [שנה] אהבה בריה דרבי זירא ברייתא:

כל הברכות כולן [כל ברכות המצות, כגון ברכת לולב וכדומה, ואף ברכות קריאת שמע⁽¹⁰⁰⁾] — אף על פי שיצא ידי חובתו בעצמו, בכל זאת הוא מוציא את הרבים ידי חובתן, מפני שכל ישראל ערביין זה לזה למצות.⁽¹⁰¹⁾

חורין מברכת הלחם [המוציא], וברכת היין, וברכות שאר הפירות והבשמים —

שאם לא יצא וגם הוא חייב בדבר [כגון שרוצה לאכול] הרי הוא מוציא את האחרים.

ואם יצא ואינו חייב לברך עתה, אינו מוציא. היות והברכות הללו אינן חובה על האדם, רק אם בא ליהנות, אסור לו ליהנות מן העולם הזה בלא ברכה. ועל זה אין דין ערבות, כי אין כאן חובה על האדם. ואומרים לו: אל תאכל, ולא תצטרך לברך.

ברכת הלחם, "המוציא לחם מן הארץ", של כט-ב אכילת מצה בליל פסח, שמברכים לפני אכילתה.

וכן ברכת היין של קידוש היום, שמברכים לפני הקידוש —

מהו שיברך, ויוציא בהן אחרים:

בברכת "על אכילת מצה", או בברכת הקידוש "מקדש ישראל והזמנים", אין ספק שאף על פי שיצא, מוציא את חברו, שהרי ברכות חובה הן.⁽¹⁰²⁾

אך לענין ברכת המוציא שבאכילת מצה, וברכת היין שבקידוש, יש להסתפק:

האם כיון דברכה זו חובה היא, שהאדם חייב באכילת מצה בליל פסח, ובשתיית היין בקידוש, ובעל כרחו הוא צריך לברך לפניהם, לפיכך נאמר בהן דין ערבות, ומפיק, והרי הוא מוציא את חברו, אף על פי שהוא עצמו כבר יצא ידי חובתו.

או דלמא כיון שברכה על הלחם ועל היין לאו חובה בפני עצמה היא, אלא משום שנהנה הוא מברך, דנים את הברכות האלו כשאר ברכות הנהנין.⁽¹⁰³⁾

ונקבה. ואין צד נקבות שבו יכול להוציא צד זכרות שבו! ומדוע שנינו לעיל שאנדרוגינוס מוציא את מינו?

עיין בדבריו כאן, ולעין ד"ה אנדרוגינוס.

101. שכל ישראל ערבים זה לזה וכולם כגוף אחד, והרי זה כערב הפורע חוב חברו. ריטב"א. ועיין חזון איש אורח חיים כט ס"ק א—ג.

102. רש"י, ר"ן וריטב"א.

103. ריטב"א. [כנראה כוונתו, שאף על פי שכאן

100. ריטב"א.